

Kaynak: Harvard Business Review

Tarih: 31.05.2017

İnsanlar Değişiyor, Fabrikalar da Ne ki?

Yazan: **Senem Kılıç**

Türkiye Kalite Derneği İzmir Şubesi bu yıl yine çok başarılı bir Mükemmelliği Arayış Sempozyumu'na imza attı. Sempozyumun konusu Değişim 4.0'dı. Üretim ve kalite süreçlerini baştan aşağı değiştiren Endüstri 4.0 'dan değişen liderliğe, çeşitlilik ve aidiyetten geleceğin olmazsa olmazlarına dek hayatın her alanındaki dönüşümün ve süreçlerinin masaya yatırıldığı sempozyumda ben de Pazarlama 3.0 oturumunun başkanlığını üstlendim. Hem üstlendiğim oturumdaki konuşmacıların hem de diğer oturumlardaki konukların anlattıklarını uzun uzun düşünüp analiz etme şansı yakaladım ve bir sonuca ulaştım. Ulaştığım sonuç ise şudur: Asıl değişim ve dönüşüm insanlarda. Üstelik bu değişim köklü ve geleceği yeniden yazacak nitelikte.

Endüstri 4.0'a değinmeye başladığımızda sanki insan işin dışındaymış ve gelişmeler insandan bağımsız şekilde zamanın ruhuna uygun olarak kendi kendine başlamış gibi bir yanılgıya düşüyoruz. Oysa tüm bu yaşanan değişimin ve dönüşümün tam ana merkezinde insan var. İnsanın etrafında ise robotlar, büyük veri, yapay zeka, 3D yazıcılar gibi teknolojiler. İnsan bu anlamda hem yaratıcı özne, hem de yarattığı buluşlardan etkilenen ve yönünü yeniden çizen obje durumunda. Özetlemek gerekirse de insanlık olarak değişiyor ve dönüşüyoruz. Bu değişim ve dönüşüme de üretimi, yönetimi ve tüketimi eklemleyerek geliştiriyoruz.

Peki bu denli hızlı değişim ve dönüşümü gerçekleştirmemizin nedeni ne? Mevcut durum bize neden yetmiyor ve hep bir adım ötesine geçmek için çaba sarf ediyoruz?

Bu sorulara uzun uzun yazarak cevap vermek ve her konu başlığını kendi içinde açmak elbette mümkün ama sizi de sıkmamak adına genel hatlarıyla fikir jimnastiği yapmakta fayda var.

Değişim yaşamsal bir olgu

Değişim, zaman alan yaşamsal bir olgu. İnsanlar yaşamlarına hazırlanırken kendilerine hep değişeceklerine ve gelişeceklerine dair söz verir ve bu yönde adım atmak için uğraşır. Üstelik hepimiz değişimin gerekli olduğunu biliriz ve başkalarına söylemesek bile kendimize içten içe itiraf ederiz; çünkü varolan dünyada değişime ayak uydurmak zorunda olduğumuz gibi, aynı zamanda belirleyici olmak ve değişime öncülük etmek de isteriz. Bu değişimin psikolojik tarafı.

İnsanoğlu varolduğu günden bu yana hep kendini değiştirerek ve dönüştürerek var olmayı başarmış bir canlı. Büyük yüklerin altından kalkma yolunda sadece kendini değiştirerek değil, aynı zamanda dünyayı da dönüştürerek baş etmeye çalıştı ve çalışıyor. Aslında en sonda söylenmesi gereken cümleyi şimdiden söylersek, bugün de aynı şekilde zorluklarla baş etmek için önce kendimizi ve fikirlerimizi ardından da bu yönde teknolojiyi, üretimi, sosyal hayatı yani dünyayı değiştiriyoruz.

Mesela Japonlar'ın Endüstri 4.0'ın ardından üstüne çalışmaya başladığı Toplum 5.0 bu değişime ve dönüşüme en güzel örneklerden biri. "Toplumun dijitalize olmasını ve günlük sorunlarla afet durumlarına dijital çözüm üretmek adına çıkarılan Toplum 5.0'a ne gerek var ki?" diye sorabilir "Zaten bir şekilde sorunlarla baş edebiliyoruz" diye fikir beyan edebilirsiniz.

Boşa harcanacak vaktimiz yok

Artık bilginin saniyede tüm dünyaya yayıldığı, hızın her şey olduğu, en ufak aksilikte ve gecikmede insanların paniğe ve sinire kapıldığı bir zaman dilimindeyiz. Hastanede kuyruk beklemek, bankada sıraya girmek hatta markette kasada beklemek bile hepimiz için boşa harcanmış vakit. İşimiz çok, zamanımız kısıtlı ve yapacak çok daha önemli işlerimiz var. Artık hepimiz kendimize ve ailemize daha fazla vakit ayırma derdindeyiz. Bundan dolayı da zaman kazanmak adına ne kadar imkân varsa kullanıyoruz. Belki de yakında marketten aldığımız ürünleri hiç kasada beklemeden doğrudan cep telefonumuz üzerinden ödeyip geçeceğiz. Aslında bu gerçekleşmeye başladı bile.

Şimdi zamanın bu kadar dar ve herkesin acele ettiği bir insan topluluğunun büyük bir felaketle karşı karşıya kaldığını düşünün. Birçok insan yaşadığı kentte karşılaştığı felaketin boyutlarını ilk olarak kafasını camdan çıkarıp dışarıya bakarak değil, cep telefonundan görmeye çalışacaktır. Ayrıca dünyanın öbür ucunda yaşanan bir felaketten birkaç dakika içinde haberdar olan insan, içinde bulunduğu durumdan kurtulmak için acil bir çözüm yolu arayacak ve herkesin kendi başına hareket etmesi, mega kentlerde büyük bir kaosa neden olacak. Bu kaos ise felaketin kendisinden daha büyük kayıplara yol açacak. O zaman bu kaosun önüne geçmek gerekiyor. Bu kaosun önüne geçmenin en hızlı yolu ise her insana bulunduğu ortama göre bir yol haritası çıkarmaktan ve onları en hızlı şekilde yönlendirmekten geçiyor.

Asıl özne insan

Büyük felaketlerle karşı karşıya gelen Japon halkı ise gündelik hayatta büyük oranda dijitalleşen insanı yönlendirmenin yine dijital yollardan geçtiğini fark etmiş durumda. Bundan dolayı da Toplum 5.0'ı gündemine aldı. Kısaca Toplum 5.0 insanın değişiminden ve dönüşümünden dolayı ortaya çıktı. İnsan ve toplum her ne kadar Toplum 5.0'da edilgen gibi görünse de asıl özne durumda.

Endüstri 4.0 ve dijitalleşen üretim ve otomasyon sistemleri de insanın değişiminin bir ürünü. Tüketicilerin bireyselleşmesi, farklılıkların ön plana çıkması üretimin de geniş kitlelerin yanında bireysel istekleri göz önünde bulundurulmasını gerektirdi. Daha önceden yazdığım Dijitalleşen Dünya ve 11 Milyon yoğurt makalesinde de bu konuya ışık tutmaya çalıştım.

Bireyselleşmenin yanında her geçen gün artan nüfus ve tüketim daha hızlı ve kayıpsız üretimi gerekli kılarken, mevcut kaynakları en verimli şekilde kullanmak sınırlı dünya kaynaklarını göz önünde bulundurduğumuz da hayati önem taşıyor. Üretirken ve tüketirken çıkardığımız atık bile artık insanlar tarafından takip ediliyor. Soframıza gelen ürünü reklamlarda bize verdikleri sözler üzerinden güvenerek almak dönemi geride kaldı. Ürünün masamıza gelirken geçirdiği serüveni ve kaynağını artık bizzat bilmek istiyoruz. Çünkü hem kendimiz hem ailemiz çok değerli. Hiçbirimiz kimyasal atıklara bulanmış gıda tüketmek istemiyoruz. Dijital dünya da bize bu yönde şans tanıyor. O yüzden dijital dünya geliyor ve her kurum ve üretimhane dijitalleşmeye ayak uydurmak zorunda kalıyor.

Lafın özü ihtiyaçlarımız doğrultusunda biz dijitalleşmeyi geliştirerek hayatın her alanına sokarken, dijitalleşen dünya da bizi yeniden şekillendiriyor. Bu yüzden Değişim 4.0 sadece fabrikaları değil, asıl insanı ilgilendiriyor çünkü dünyada değişen en önemli unsur insan ve tüm dünyayı değiştirebilecek güce sahip olan tek canlı da insan. Bunun bilincinde olarak bencilleşmeden dünyaya ve diğer canlılara da yaşama şansı vermeliyiz. Unutmayalım ki dünya bizsiz de varlığını sürdürür ama biz yok olan bir dünyada varlığımız ve dönüşümümüzü devam ettiremeyiz.

Harvard Business Review Türkiye'nin internet sitesinden alınmıştır. İlgili yazıya ulaşmak için lütfen [tıklayınız](#).